

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS. DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Els Teutons de la Guerra

Els Teutons de la Pau

22 DE SETEMBRE DE 1914

XIX ANIVERSARI DE LA MORT

DE

Ignocent López Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

dedica aquest record a son inoblidable fundador

La dignitat de la victòria

A conducta abominable de les dretes espanyoles en la guerra present és d'una forta eloqüència. Serà ben precís que França se'n recordi, per a reconfortar-la i animar-la a seguir la lluita contra l'enemic interior, una vegada rebutjat l'exterior. Lo contrari equivaldria a entregar la plaça a l'enemic.

Però cal, des d'ara, prevenir el perill d'aqueixa possible *segona guerra*... Les preferències eclesiàstiques per Germania mostren bé que's tracta avui d'una guerra d'esperits inconciliables. I si la victòria material corona les tropes dels aliats, com tot ho fa preveure, és necessari que la victòria espiritual sia també per a ells.

No coneixeu, desde sempre, les artimanyes del catolicisme? Vençut en un campament, presenta batalla en l'altre. Derrotat per la força, cerca triomfar per l'astúcia. El treieu per la porta, i se us fica a casa per la finestra...

El catolicisme va ésser expulsat de Fran-

ça per la llei. Avui posa la seva esperança de vençut en la violència de les armes germàniques; en l'estranger. Què li importa la vergonya d'apel·lar a Luter contra la terra de Lourdes, als barbres contra Joana d'Arc? Però ell no vol resignar-se mai a la derrota. Si la victòria es per als francesos, se l'atribuirà igualment, i dirà que la renaixença de la fè ha produït el «miracle». Intentarà per tots els medis abrogar les lleis de laïcisme, aturar la marxa victoriosa de la ciutadania, retornar al vell temps; despertarà, si li convé, regalismes sempre vius sota la cendra, o bé aprofitarà el nou pontificat per a instaurar un ultramontanisme elegant i francòfil, a lo Rampolla.

Francesos: *Sieu dignes de la victòria*. No veieu el magnífic espectacle de tot un món de lliberals, qui's senten ciutadans honoraris del vostre París i acompanyen amb un ritme de cors les vostres banderes? No sentiu com el vostre himne ja no és un himne patriòtic, perquè és l'himne universal de totes les llibertats, per tota la terra? No heu repetit, instintivament, que'ls vostres exèrcits eren els defensors de la Llibertat? Si a l'hora de la pau no us en recordessiu, penseu que aqueix exèrcit llunyà de ciutadans qui

segueix el vostre exèrcit militant, se diria, amb dolor, que no valia la pena de defensar-vos, i que aquesta guerra era una miserable disputa de territoris, i no una batalla de valors immaterials.

Hi hà qualque cosa més alta que la victòria: el mereixement de la victòria. La victòria, en sí mateixa, pot ésser una corona oferta a l'homicidi sistemàtic, o un guany de miserables pugilistes. Lo essencial és ésser dignes de representar, a un moment històric, l'interès dels homes contra l'interès migrat d'una patria. La grandesa de les nacions victorioses no està en l'heroisme, sinó en sentir-se representatives i procuradores del pervenir. Tota guerra és una lluita d'història passada amb història en formació. Cada combat se lliura devora una porta, que'ls uns volen obrir i els altres tanquen obstinadament.

Clemenceau, en un recent article, reclamava avui l'unitat espiritual del seu poble, per a oposar-se, units, contra l'invasor. Després, deïa, ja retornarem a les antigues lluites, *qui són el nostre orgull i la nostra honra*.

Una guerra és un foc d'incivilitat. El seu perill més gros està en que *persisteixi més enllà de la pau*. Si s'alcansa victòria, la nació s'exposa a que's digui: «Hem vençut per les armes; doncs procurem el culte de les armes!» Si s'és derrotat, la nació s'exposa a que's digui: «Ens han vençut per les armes; doncs eduquem-nos en les armes per a la revenja!»

Però la principal glòria d'aquesta guerra pot estar en que se'n digui la *guerra per la pau*. Un ministre anglès ha afirmat que quan acabaria aquesta guerra *acabarien totes*. Repetides vegades s'ha presentat com una de les clàusules segures de la pau l'imposició del desarmament. Ni França ni Anglaterra aspiren a conquestes de províncies germàniques a Europa, perquè això seria incompatible amb les dues grans nacions democràtiques. El cas d'Alsàcia-Lorena serà una devolució a França, patria natural; no serà una conquesta. En quant a la victòria russa, els seus resultats seran un deslliurament de nacions esclaves, subjectes a Austria i Ale-

manya (Polònia, Croàcia, Bohèmia, etc.) més que una aneixió de terres germàniques, qui prepararien futures conflagracions. El Congrés de la pau futura pot ésser, a l'inversa del Congrés de Viena, una adaptació del mapa geogràfic a l'ètnic, una llei de coincidència dels Estats amb les nacions, per a que'l problema de la política interior sia, en lo futur, l'única preocupació dels pobles. El somni generós de la pau universal cobrarà formes de realitat com mai les haja tingudes. El socialisme creixerà com mai.

Curiosa psicologia! Ho sentim a cada passa, avui: «¡Quina llàstima,—sol dir-se,— que'l socialisme internacional no hagi pogut impedir tan horrible barbarie!»

I aquests mateixos burgesos que així s'exclamen, eren ahir els qui s'irritaven davant el pacifisme parlamentari del proletariat mundial, i somreien pensant en la *venturosa* ineficàcia d'aquells treballadors platonics... Si fins arribaven a dir que la guerra era saludable i necessària! Si de totes maneres sempre n'hi haurà! Semblava persistir l'antiga fatalitat divina de Mars, o l'herència bíblica de Jehovà, el Déu de les batalles!

No era ahir també, bon burgès de casa nostra, que l'escriuïes perquè uns quants obrers generosos i abnegats s'alçaven contra una guerra colonial absurda? No mostraves els teus punys a les masses revoltades, i exigies el famós *càstic exemplar*? Ah! Avui, entre la ruïna moral causada pels exèrcits de Germania, aquella desesperada gesta de pau romàn com la pura glòria d'una ciutat única en el món, Barcelona, la primera qui s'és alçada contra la guerra, com qui ensaja la violència llibertadora del demà.

Acabada la guerra, quan arribi la nostra hora, quan reprenguin l'eina de pau els dignes homes de treball qui han sabut oferir la vida per una llibertat que tu sol pertorbares, recorda't, inducte burgès, de callar davant les nostres predicacions. Quant donaries, avui, per a que elles fructifiquessin? A quant pagaries una bona i bella revolució de pau? Però pensa que, vies enllà d'aquesta guerra suprema, en vindrà una altra on tu seràs el nostre adversari. I alesh-

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

A morir per la llibertat

A morir per l'esclavatge

hores aqueixa França i aqueixa Anglaterra que nosaltres hem defensat per a que demà elles ens ajudin, mostraran al món la lluminària de la nostra llibertat per a que ella sia la gran prova de justícia de la seva victòria i el gran mereixement de la nostra.

GABRIEL ALOMAR

La setmana que vé, **La Campana de Gracia**, publicarà un article d'en Gabriel Alomar sobre la Qüestió Le-rroux i la Neutralitat.

PREGARIA DE NELEO

Atenea immortal... Dea implacable...
Espill de fortitut i saviesa;
guadora de combats; mestrea única
dels exercits inquietis... Els guerrers nostres,
ardits, fiten els ulls, plens d'esperança,
en el teu escut d'or. Dolça Atenea!
Companya del déu Ares, l'invencible,
el pròdig, el valent, el qui cavalca
corcers de foc per entre les tenebres,
que protegeix nacions tot deslliurant-les
del jou de l'esclavatge, i les defensa
en les causes més dignes i més justes;
tu que transformes combatents en heroes;
tu que fas estremir ciutats i viles
amb ton clarí paorós ple d'estridència
i amb ton segell de sang: ferme't!... otorgue'ns
la sort, la benhaurança!... Apiade't!... Brinde'ns
la força i el delit i la destresa
que'ns calen per triomfar. Dea implacable!
Atenea immortal!... Sie'ns propicia!...
Ofrenarem, en canvi, a tu i a Ceres
tots els feconds tresors de la futura,
l'excelsa pau, que ha d'ésser perdurable
com fruit de germanor de tots els pobles!

J. B.

Humorisme germanòfil

El *Correo Catalán*, qui desde la retirada dels exercits del kaiser, gasta un humor insoportable i ve desfogant-se com pot i de la manera que pot, diu lo que segueix:

«Unos señores muy comerciantes, muy liberales, y muy francófilos, hablaban el otro día de la barbarie imperial.

» Algunos de ellos alegaban el testimonio de sus propios hijos que acababan de llegar de Alemania, a donde habían ido a ensanchar, completar y depurar sus estudios de Ingeniería el uno, de Medicina el otro.

» Decían, pues, aquellos señores que sus hijos aseguraban que Alemania era tierra de bárbaros. Y no advertían aquellos padres que los bárbaros eran ellos mismos. ¿A quién se le ocurre mandar a sus hijos a Zululandia, a la Cafreria, a las regiones de los indios bravos para perfeccionar estudios de Ingeniería, Medicina, ni de nada que signifique ciencia o cultura?

» Bárbaro es quien busca cultura y ciencia en tierra de bárbaros. Y si tierra de bárbaros es Alemania, bárbaros son los que allá buscan la perfección científica de sus hijos.

» Porque decir que hasta ahora no se sabía que Alemania era tierra de bárbaros y que esta barbarie ha sido un secreto para todos en los largos años que van pasados desde que de todas las naciones van legiones de pensionados oficiales y de no pensionados, a aprender en las cátedras y en los talleres alemanes industria, ingeniería y otros saberes, es hablar un lenguaje totalmente ridículo.

» Vean los directores franceses de la campaña francófila que se anuncia, más enérgica y calumniosa que la actual para encender en España una guerra civil, vean el modo de aliviar de estas ridiculeces sus trapacerías.

» Y pues lo pagan, según dicen, con un millonaje de francos, a «repartir» entre periodistas españoles, capaces de vender a su padre por dos pesetas, no se dejen

robar tontamente, y miren que a todo hay quien gane.—F.»

No'ls hi sembla d'una lluminositat immensa aqueix troç de prosa?

Deixant apart la menaça de tirar-se al carrer, en cas de que augmenti la campanya francòfila de la Premsa lliberal—ai, quina por!—tot lo altre és fatalment i horriblement lògic.

Lo pitjor és que aquestes gatades les ve copiant el diari de la nit, *La Tribuna*, en aquella secció on, segons diu, s'inserten «los extractos y recortes de lo más notable que publiquen los periódicos nacionales y extranjeros».

Es massa ironia!
Senyors de *La Tribuna*, una mica de pietat per *El Correo Catalán*!

MISTU

Oh, Jo!

The Star, periòdic londonès, publicà, ja fa uns quinze anys, una poesia del distingit autor americà John Kendrick Bangs, que ara ha reproduït, en dues edicions del passat agost, per tenir vera actualitat.

Havent tingut nosaltres ocasió de llegir-la, no hem pogut sostreure'ns a les ganes de publicar-la. Ho fem en original i en traducció lliure de l'anglès, per nostre amic C. Fumaña.

Diu així:

—H. I. M. WILLIAM.

Translated from a German memorandum found in the Emperor's personal waste-paper basket. The original has been presented by the finder to the British Museum.—John Kendrick Bangs.

Oh Me!
Oh My!
And likewise I!!!
Sit still, my curls, while I orate.
Me, I, Myself. The Trone, The State,
I am the earth, the moon, the sun
All rolled in one!

Both hemispheres am I,
Oh, My!
If there were three, the Three
I'd be.

I am the Dipper, Night and Day,
The North and Southern Poles, the Milky Way.
I am they that walk or fly on wing,
Or swim or creep . . . I'm everything.

It makes me tremble like the aspen trees,
To think I'm Me!
And blink like stars up in the sky
To think I'm I—
And shrink in terror like a frightened elf
To realise that I'm Myself.

Ye blithering slaves beneath My iron heel,
What know ye of the thing I feel?
D. ds! ever wake at dead of night,
And stand in awe of thine own might?

It took six days to make the land and sea,
But centuries were passed in making Me,
The univers? an easy task! but I—
Oh my!

(Traducció catalana).

«SA MAGESTAT IMPERIAL GUILLEM»

Traduït d'un manuscrit alemany, trobat en el cistell de papers inútils, particular de l'emperador. L'original ha sigut entregat, per qui el va trobar, al Museu Britànic.—John Kendrick Bangs.

Oh, Jo!
Oh món! (el meu).
Sempre Jo!
Estigueu ben quiets, rinxos meus, quan Jo parlo.

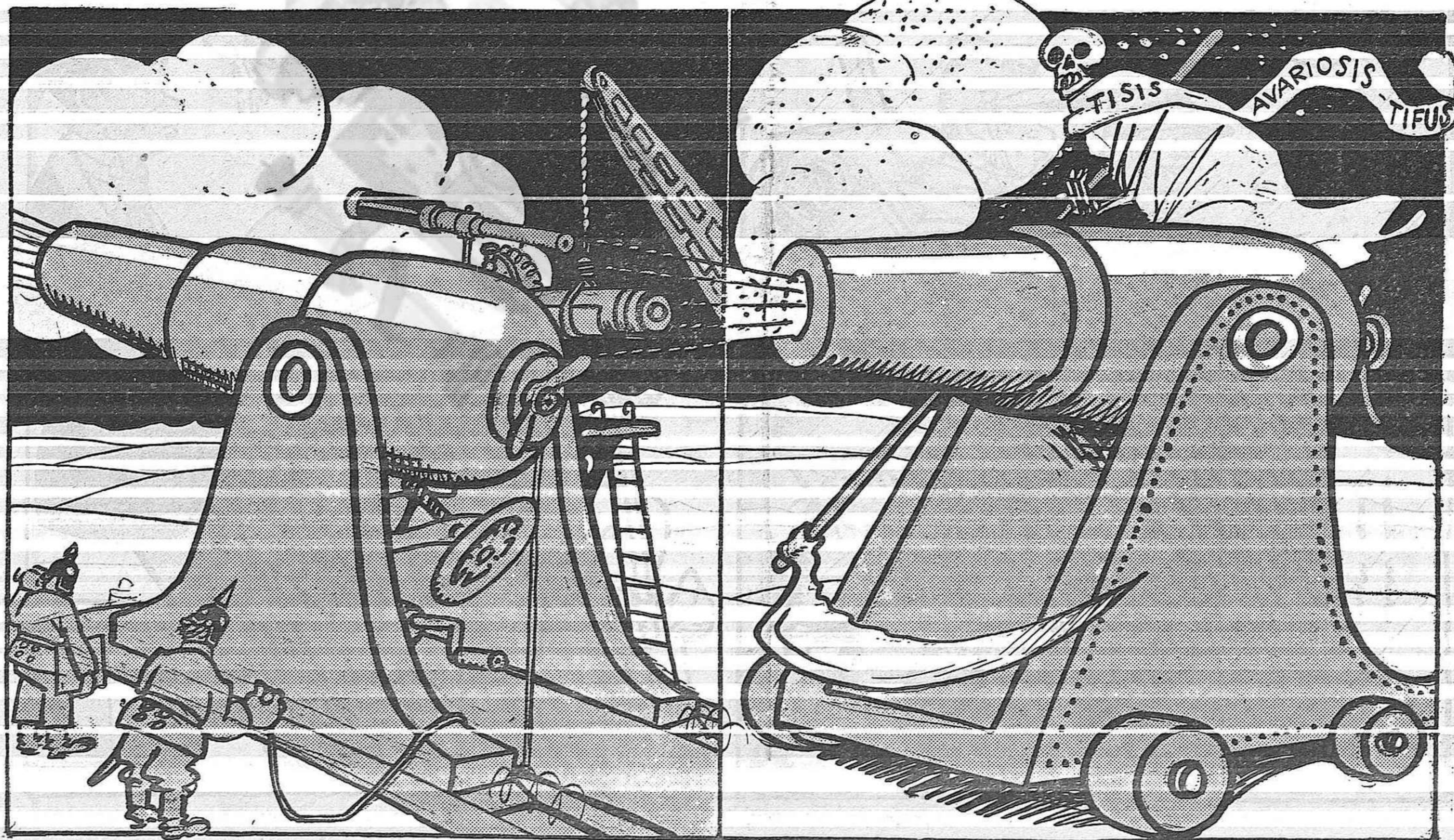
Jo, Jo y Jo mateix. El Trono, l'Estat.
Jo soc la Terra, la Lluna, el Sol.
Tot d'una peça.

Jo soc els dos hemisferis. Oh, Jo!
Si n'hi hagués tres, els tres Jo seria.

Jo soc el Carro (ossa major), la Nit, el Dia.
Els Pols Nort i Sud, el Cami de Sant Jaume.
Soc els que caminen, o els que volen amb ales,
Els que neden o s'arrastren... Jo soc el Tot.

Jo tremolo com la fulla a l'arbre
Al pensar que Jo, soc Jo.
I espurno com les estrelles en el firmament
al pensar que soc Jo.
I m'arrupeiço espantat com un nano poruc,
al sentir la realitat de que Jo, soc Jo mateix.

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

—Mil víctimes en un dia!...

—Mil i una!

Miserable esclau, pres sota mon taló de ferro,
 Què'n sabs tu, de les coses que jo penso?
 T'has despertat alguna volta en negra nit
 paorosa,
 Mort de por, considerant ton propi valer?
 Sis dies calgueren per a crear la Terra i el
 Mar.
 Mes, quantes segles han calgut per a crear-
 me a Mi!
 L'Univers? Tasca fàcil, no comptant-m'hi
 a Mi!
 Oh, Jo!

(Traducció lliure per C. F.)

Els aprenents de barbres

SEGUEIXEN els jaumistes cantant les excel·lències de Germania, malgrat la deria dels alemanys en reventar esglésies.

L'hermosa catedral de Reims, una meravella de l'art gòtic, acaba de caure, víctima dels canons *civilitzats* de l'exèrcit tudesc.

Snposem que'ls jaumistes d'Igualada hauràn començat els *hurras!* amb que volien solemnitzar l'entrada dels alemanys a París.

I ens recordem dels jaumistes d'Igualada perquè sembla que són els més decidits en posar tota la carn a la graella, per a demostrar d'una manera indubitable la seva germanofília.

Tots els símptomes són de que'l requetè prepara la seva mobilització per a anar a engruixir les files del kronprinz.

Ara com ara s'ensegen.

Segons ens conta, una persona de la ciutat del Noia, dissabte passat, els nois del requetè varen fer maniobres probant l'assalt de la Casa del Poble a cops de pedra.

Els obrers estaven celebrant una vetllada; el local era ple de gom a gom, i a fora de l'edifici, sense poguer-hi entrar de tan ple, hi havia una munió de dones i criatures.

Als crits de les dones que reberen els pri-

mers cops de pedra, sortiren els obrers, i aleshores els futurs soldats del kaiser s'atrinxeraren en alguns carrers foscos, disparant les brownings i ferint greument a un jove obrer.

Aquestes bones disposicions guerreres del requetè jaumista, i aquestes haçanyes freqüents dels joves barbres de la dreta, són un bon auguri per a futures campanyes.

Amb lo bé que saben les tasqueres de les esglésies, sabran destruir amb llimpiesa i brevetat les obres d'art que l'esperit religiós va crear en altres segles.

No en và els joves jaumins perteneixen a famílies religioses que saben inculcar-los les màximes evangèliques i els ensenyen, junt amb els exercicis espirituals, el maneig de la browning.

Nosaltres esperem que l'exemple del brau requetè igualadí tindrà força imitadors i que les hosts jaumistes, predicant amb l'exemple i demostrant que no són fills d'*hojalateros*, aniràn d'amagatotis, per no faltar a la neutralitat, a allistar-se en els exèrcits alemanys que lluiten en la Prússia Oriental per a impedir l'invasió dels russos.

Que vagin lluny, ben lluny, a esbravar els instints sanguinaris que'ls ha sapigut infiltrar una educació esmeradament religiosa.

Així pot-ser lliuraran a Espanya d'un partit que és un anacronisme per ses idees i una tribu salvatge pels seus procediments.

JEPH DE JESPU

El socialista Vandervelde opina sobre la guerra

«Baix el punt de vista dels aliats, considero aquesta guerra com un gran combat contra'l militarisme. Nosaltres no la volíem; ens vàrem veure obligats a acceptar-la, al veure violada la nostra neutralitat. Per aquesta raó vaig decidir-me a formar part del ministeri de Defensa nacional. Tot això i altres coses interessants sabran els nostres companys d'Àlemanya, perquè'l govern francès

ens ha facilitat l'escampament d'un manifest socialista per medi dels aeroplans militars.

»L'esperit patriòtic dels soldats belgues que perteneixen al partit socialista, s'ha manifestat ben clarament en la defensa de Lieja, on els enemics eren rebuts a trets... tot cantant *L'Internacional*.

»Lo que és particularment odiós, en la violació del territori belga pels exèrcits del kaiser, no és precisament la violació en sí mateixa; és, sobre tot, la política terrorista i la brutalitat *organitzada* dels invasors. Aqueixa manera de fer sembla que no ha tingut altre objecte que venjar-se de nosaltres, els belgues, pel fet d'haver defensat la nostra integritat barrant-los el pas. Així, el mot

d'ordre donat anteriorment per l'emperador als seus soldats de no portar-se com a barbres, no ha sigut obeït; ans al contrari.

»Nosaltres no hem fet altra cosa sinó lluitar contra *això*, i continuarem lluitant contra noves atrocitats, pel sosteniment de l'independència del poble i per la causa de la civilització.

»I consti que lo que dic del comportament i de la dominació militar prussiana no và pas pel poble alemany. Estic convençut que ell tampoc la desitjava la guerra. Però, desgraciadament, el poble alemany no governa l'Àlemanya».

VANDERVELDE

De la gran pel·lícula

Estemporània

Passejant pel mapa-mundi la mirada esfereïda,
 he sotmès a un llarg via-crucis el meu cor desenganyat;
 ha sorgit burleta, tràgic, el somris de la Mentida,
 he passat per les pors feres, corgiaçantes del Pecat.

He vist pobles que eren runes tras la poruga boirada,
 que fins robà de les boques d'uns angelets el somris;
 el Museu, la Biblioteca, sentiren la trepitjada
 del Monstre a prenyes de fatleres de sepulcre i cremadiç.

He vist muntanyes rocoses reclamant una carícia
 del parpal qui desenllosa tons inèdits, germinals,
 perquè mil llevors robades per una aèria malícia
 trobin un racer, uns braços, unes runes maternals.

He vist mars d'ones salvatges menaçant totes les costes,
 que l'home manté amb deliri per l'abraç de germanò;
 he vist rius córrer borratxos, trepitjant poblets i brostes,
 que ell, masell, no plany ni salven les xurriaques d'Aquilò.

He vist una roja pluja caiguda al món a deshora;
 al final devindrà infèrtil, poguent ésser redemptora;
 devia ésser acompassada, no en xubasc ni en remolí.

Degué ésser, si acàs, despresa en la baralla espartana
 pel drets inèdits, soports d'una altra ventura humana,
 com ho fou en moments sacres que'l pensament rebotí.

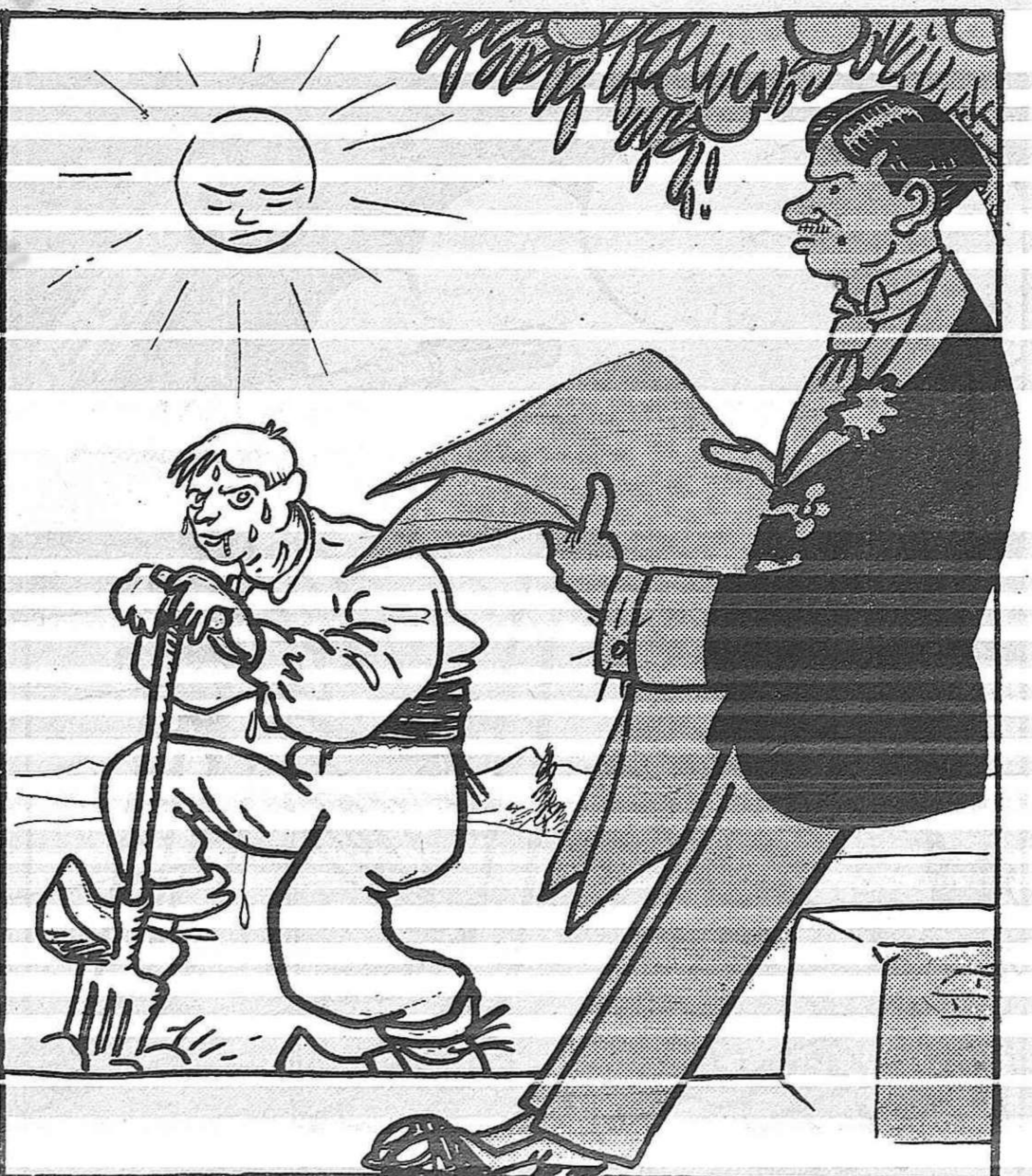
Si de la fam i orfaneses actuals n'esclata algú dia
 una aspiració sublim, una excelsa rebel·lia,
 que posi una santa rúbrica sots l'odi, avui en altar,
 cauran per a sempre més els candidats a incendiaris;
 perdràn els seus atributs, més o menys estrafalaris,
 i l'Humanitat, salvada, veurà uns arlequins passar.

J. COSTA POMÉS

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

La guerra fins a cert punt és igualitaria

La pau ja no ho és tant

Petites consideracions sobre la guerra

LNTRE aquest *maremagnum* de profecies que se senten diàriament sobre el resultat d'aquesta lluita èpica; entre els plans de Jeremies dels sentimentalistes que'n protesten; entre les fogoses discussions dels estrategues de café; entre clams, malediccions, odis i anatemes que gratuïtament fulminen els partidaris d'alguna de les nacions beligerants, he sentit fàstic i despreci per l'estupidesa que suposen aquestes profecies, aquests plans i aquestes manifestacions d'un odi covard i fanàtic.

Una ignorància supina, un desconeixement absolut de tot lo que afecta als orígens de la guerra i opinions emmatllades.

No he sentit una reflexió atinada, un raonament fonamentat, una discussió serena, i haig d'aguantar dia i nit, al café, a càl barber, pel carrer, al tramvia, aquest desbordament de l'opinió (?) espanyola.

Aquí, desde les redaccions dels diaris, o des d'una taula de café, es fan cents mils presoners, es prenen les ciutats fortificades, es copa un exercit, es destitueix un generalíssim i es cremen pobles.

Públicament, en nom de la neutralitat, se demana l'aniquilament d'Alemanya, o de França; car actualment, a Espanya, no més hi ha dos partits: francòfils i germanòfils.

Parlem-ne una mica d'aquests últims.

En general són germanòfils tots els senyors Esteves, els clericals i aquesta flor d'inactualitat que ahir se'n deia carlisme, avui jaumisme i demà pot-ser l'antonetisme o el pepetisme.

Però és que en reanitat aquesta gent és germanòfila?

Jo no ho crec, aquesta gent és anti-francesa. La terra dels Kant, Schopenhauer, Nietzsche, Marx, Lebel; la terra on nasqué i dominà el protestantisme, el poble indiferent en religió, la terra del socialisme, per disciplinat que sigui, pot tenir partidaris entre aquesta gent?

Si tota aquesta gent conegués l'Alemanya, no's declararia pas germanòfila.

Mé fa pena.

Recordo ara un article d'un tal Cirici Ventalló, publicat en un diari carlí de Madrid, pocs

dies després de declarada la guerra. Descrivia aquest senyor una reunió d'alemanys comentant un article d'en Mella i diu que'ls alemanys, brindant pel quefe, deien:

«Um das Gesundheit herr Mella Um das herr Mella».

Apel·lo a qualsevol que hagi estudiat alemany una setmana per a que vegi els punts que calça aquest senyor en gramàtica alemanya.

Apart de que les frases no són alemanyes, el senyor Ventalló hauria de saber que l'article *das* és neutre, i fa del gènere neutre la paraula *Gesundheit* (salut), i fer neutre al senyor Mella no ho ha fet cap alemany.

El senyor Ventalló diu que ell hi estava present, i va recollir aquestes frases.

Pobre senyor Ventalló!

Pocs dies després de la meua arribada de París, un senyor carlí, que encara em feia a Alemanya, va aturar-me, tot sorprès.

—Caram!... Ja ha pogut venir?

—Sí,—vaig dir-li,—vinc de París.

—Així l'han tret, deu volguer dir.

—Per què?

—Que no ho ha llegit? Diu que treuen de França a tots els espanyols.

I va ésser inútil que li ensenyés el permís que jo portava per a quedar-me a París. Ell va llegir que expulsaven als espanyols.

Oh, aquesta França!

Les opinions d'aquesta gent fan riure, són infantils.

Déu ha enviat la guerra per a castigar França, ha fet invadir la Bèlgica per haver aixecat un monument an en Ferrer, etc., etc.

Se veu que Déu fa les coses ben fetes.

La destrucció de Bèlgica quedarà com un estigma per la cultura alemanya, com hi quedarà la violació d'aquest territori, el llençament de bombes sobre la població civil de ciutats com Anvers i París, el fusellament d'en Samain i altres alsacians, per suposar-los amics de França, i fins l'estúpida crueltat, inhumana, de aquells capitans que en les estacions d'Heidelberg i de Colonia prohibiren a les dames alemanyes el donar cigarrets i begudes als presoners francesos (1).

(1) Darrerament m'entero de les atrocitats comeses a bordo del *Buchner*, de l'odisea de la Patti, de la destrucció de Reims, i crec que'l telegraf ens reserva encara algunes sorpreses per major descredit d'aquest imperi fundat, segons Bismarck, per la sang i per la força.

Hospitalaria ciutat d'Heidelberg, on jo he passat hores de joventut que no oblidaré mai; romàntiques donzelles de Colonia, que llegiu encara el *Werther* de Goethe, vosaltres representeu encara aquella Alemanya que jo he estimat i admirat, i poso les vostres Universitats, les hores d'emoció passades en les riberes del Necker i del Rin per sobre dels cascades prussians i d'aquesta remor de ferramentaria que ja als meus ulls, aleshores, us enlletgia.

Vosaltres, repartint flors als presoners francesos, representeu l'Alemanya que jo estimo, admiro i defenso, i vosaltres, com jo, protesteu de l'altra Alemanya; és la mateixa que priva el nostre gest noble i humà de fer un present an aquells que deixen d'ésser enemics perque són presoners, perque són vençuts.

Davant vostre i davant d'ells jo'm descombreixo.

MILIU

JOCS D'INFANTS BARALLES DE GRANS

E resultes d'una nevada, al mig de la plaça del poble va fer-s'hi un gran bassal d'aigua.

Akoulina i Malacha, dues nenes petites, que per ésser diumenge duien els vestidets nous, jugaven per allí aprop.

Akoulina digué a Malacha:

—Caminem una estona per dins de l'aigua?

I dit i fet, es traqueren les sabates i eis mitjons i es ficaren de peus al bassal.

Però heu-s'aquí que, un cop a dins, començaren a disputar i Malacha, donà una empena a Akoulina i aquesta caigué de panxa com una granoteta, enfangant-se tot el vestit.

—Què has fet, desgraciada!—exclamà sa mare al veure-li el vestit nou tot tacat.

—Aquesta en té la culpa, que m'ha donat una empena!—somicà la criatura.

La dona, aleshores, indignada, ventà una

catxeta a l'Akoulina, que se'n anà grinyolant cap a casa seva.

Aviat sortí al carrer la mare d'aquesta.

—Qui sou, vos, per pegar a la meua filla?—cridà fora de si.

I les dues mares, enfilant-se-les fins al cap-de-munt, començaren per insults i acabaren per estirar-se el monyo.

De totes les cases de la plaça anaren eixint més homes i més dones, i els uns a favor d'una de les criatures i eis altres a favor de l'altra aviat s'armà un bat-i-bull tan terrible que allò semblà una guerra civil. Tothom cridava sense entendre's; les injuries, els renecs, els dicteris més denigrants eixien de tots els llavis; les mans s'alçaren menaçadores, i alguns garrots queien al cap i a l'esquena del veí.

Una pobre vella volgué posar-hi pau, valent-se de bones raons, però ningú se l'escoltava, corrent el perill de rebre com els altres.

La batuca durà molta estona, i... qui h'o diria!... mentres els grans se barallaven, les dues criatures, Akoulina i Malacha, que ja tornaven a ésser amigues, s'entretien amb una aixadeta i un bastó, en fer un reguerot a un costat de la bassa d'aigua, logrant que aquesta se'n anés carrer avall cap a la riera. Totes contentes, amb esbojarrada alegria, empaitaven l'aigua que s'escorria deixant el sot de la plaça quasi bé aixut.

—Atrapa-la! Atrapa-la!—cridava Malacha.

Aleshores, la pobre velleta, que's fixava en lo que feien les nenes, digué:

—Veieu?... Vosaltres, els grans, us esteu barallant, a punt de matar-vos per unes renyines, de criatures; i en canvi, las criatures, mireu-se-les... fan la feina que hauriau tingut de fer vosaltres! i ja fa estona que ni's recorden que s'hagin disputat. Ja tornen a jugar com si res hagués passat. Elles tenen més enteniment que vosaltres, ganassots!...

Els veïns reflexionaren la veritat d'aquelles paraules i se'n donaren un xic de vergonya.

I després de riure's d'ells mateixos, entraren cadascú a casa seva.

LLEÓ TOLSTOI

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

Un incident en temps de guerra

Un accident en temps de pau

Sonata XII

ON dia, nois! No ho haveu llegit? Ja no queda rastre de la catedral de Reims.

M'agraden aquests alemanys perquè les coses les fan completes.

Ja no és allò de robar per tenir a casa les joies dels demés països, no. Ara ja és lo de trencar pel gust de trencar.

Molt bé, homes, molt bé!

Sabeu què me'n penso? Que, com que an ells deuen agradar-los més, aquests monuments pesants, amb Bismarcks cantelluts, amb àligues rabioses i emperadors enfadats, tots voltats de salzers melancònics i desmai que fan plorar, i aguantat per una terra encatificada d'herba tendre pigada de marguerides, en comptes dels que destrueixen, n'aixecaràn d'aquesta mena, de monuments, popularitzats pel *Jugend*.

El mal és que també em sembla que lo que agrada an ells és fàcil que no plagui als altres, i que, si lograven aixecar-los—que ho dubto—els nés dels que visqueren eixoplugats per les velles catedrals, i jogaren en els carrers irreproniables, i aprengueren en les Universitats i biblioteques destruïdes, primer faràn pipí en el sòcol i després ja trobaràn manera de que caiguin, si les pedres s'ajunten amb les dels vells i enyorats monuments que'ls nous barbres destruïren.

Endemés, ja ha resucitat Joana d'Arc. Era una cosa que no podia fallar. Aquesta vegada, en comptes d'Arc, se diu d'Eperon; té setze anys, i el telegraf encara no'ns ha dit qui són els seus pares. Però tot vindrà, perquè no vui creure que siguin desconeguts.

Molt bé, doncs; an aquesta *xabeia* li va sortir un àngel que li va dir que ella tenia de salvar la França, i perquè no hi hagués cap dubte, fins li va donar rebut de les seves paraules en forma de missatge endressat al senyor Poincaré.

No'ns creïem que aquest senyor estés en tan bones relacions amb els habitants de l'atzur; però un hom no pot pas saber-ho tot, i ens alegrem d'haver-nos equivocat.

Diu que darrera de la noia il·luminada i missatgera li segueix tot el Mig-dia catòlic i femení. Sempre està bé que's distreguin, i mal anirà que això no acabi amb un Lourdes nou de trinca...

Això de la neutralitat ja comença a produir els seus fruits. *La Veu* fou la qui donà la primera notícia, i *El Diluvio* la reproduï dient «*Sin comentarios*».

Se tracta d'un ximplet que se'n va darrera d'en Lerroux i li comença a cridar:

—*Viva la neutralidad!*

—*Bueno.*

—*Viva la neutralidad!*

—*Enterats.*

—*Viva la neutralidad!*

—Tingui, si és servit.—Feu el *caudillo*, i li clavà una bastonada.

El Diluvio troba que... *sin comentarios*; nosaltres trobem que don Alexandre feu molt bé. Així deuen esquivar-se als que molesten a grat-scient.

Ah!... Els carlins ja n'han feta una altra, a Igualada.

Pobrets!... Amb aquestes calors, ja's comprèn.

Tants morrions com hi hà en vaga...

Done'm beure, Enric, que tinc sed. Jo no estic rabiós com ells.

MORITZ III

Homes joves!... Raça nova!... Saludeu el suïcidi del món feudal, fent vots fervents per a que la catàstrofe sigui completa i definitiva. Si creieu en algun Déu, demaneu-li que no deixi sencer cap creuer, cap bateria; que ensorri d'un cop aqueix monstre, els tentàculs del qual han consumit durant segles les millors saves de l'Humanitat.

Preparem-nos a l'adveniment de la nova civilització. Procurem ésser grans, en el món futur, pel desenrotllament dels nostres valors intel·lectuals. I per a que mai poguem ésser vençuts en les lluites de la nova humanitat, emprenguem amb una fe ben apassionada el nostre enlairament, mitjançant l'únic esforç que deixa rastre en l'història de les races: la lluita per la Cultura.

J. INGENIEROS

Les coses que avui es veuen...

No s'havien ni somniat

Passen els regiments negres

del Senegal misteriosos,

exhibint sos punys de ferro,

recremats pels raigs del sol.

Passen les tropes de l'Índia,

criades al mig del bosc,

sota dels monstruosos cactus

i entre xacals i lleons.

Passen les legions d'Australia,

duent encara l'aspror

d'aquelles terres que Europa

coneix solament de nom.

Passen companyies tàrtares,

passen carrabiners grocs,

passen estols de pells roges

i gent del Sur i del Nord.

—On van, digueu, aquests homes,

corrent, udolant com llops?

—A defensar la gran causa

de la civilització.

L'invent diu que és admirable.

Disparant amb un canó

uns quants projectils d'aquestos,

l'enemic queda fet pols.

Perquè, no és sols que la bala

matí a la gent, no senyor:

és que, apenes cau en terra,

s'esberla, i al seu entorn

escampa uns gasos mefítics,

una especie de vapors

tan dolents, que per un radi

d'un kilòmetre, o de dos,

si el vent hi ajuda una mica,

en un santiamén... tot mort!...

soldats, quefes, paisans rasos,

besties, plantes, arbres, tot!...

—Però, amb aquesta manança,

què's proposa l'inventor?

—Ah!... Salvà els alts interessos

de la civilització.

Apunta el canó a la volta

de la catedral i... brrrom!...

l'hermós, el magnífic temple,

s'enfonza entre un munt de pols.

Apunta ara a la fatxada

del gran Museu, quals tresors

tot el món coneix i admira,

i... ja n'hem enfonzat dos.

Així, triant l'edifici

per aprofitar bé el cop,

va destruïnt obres mestres

l'infatigable canó.

Com la Casa de la Vila,

com el Teatre d'Apol,

cau l'antic palau dels Gremis,

cau mitja ciutat. ¡Brrrom, brrrom!...

—Quin instint malvat us porta

a cometre aquests horrors?...

—Cap!... Si això ho fem per carinyo

a la civilització!...

C. GUMA

Notes de fòra

Llinàs.—El corb d'aquesta vila, mossèn *Ma-lastre*, que fa més política que religió, en les passades eleccions municipals, per conquistar alguns vots més, que de res li van servir, a tot-hom prometia fer feliç, i no amb la gloria del cel; a l'un oferí col·locar-li un fill a una casa de comerç de Barcelona; a un altre un empleo de quatre pessetes; a un altre cinc pessetes diàries en una empresa de mines, més el deu per cent del capital invertit; a un pobre diable que'l farien agutzil; a un altre babau, administrador de finques, i, per fi, a un pobre home que mai havia anat a missa, li oferí que si votava als negres li faria a costes seves unes obres... (piadoses? No.) de reparació a la casa en que viu. Tots els conquistats compliren, mes l'ensotinat, no.

Però veient aquest que s'acosten altres eleccions i que l'home de les obres, menys llus que'ls altres, començava a acostar-se an els liberals, s'ha apresurat a fer-li la reparació promesa; però, com? Lo que havien d'ésser vigues de ferro, són de fusta vella i pollada que algun *devot* s'ha tret de sobre; els mahons són troços que feien nosa a casa d'un altre, i el paleta sembla que treballi per encàrrec. Total: una rifada, i si s'aguanta l'obra ja farà prou.

Sort que després deurà beneir-la i quedarà sòlida.

Es la màxima d'aquesta gent. Quan donen, o no donen res o donen lo dels altres.

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

Borraxera de sang

Borraxera d'alcohol

DE LA GUERRA

Anècdotes

Els anglesos tenen fama d'ésser frets serens, impertorbables. La guerra actual confirma aquesta fama. Els soldats britànics combaten amb una tranquil·litat meravellosa. Per poc temps que tinguin, procuren afeitar-se diàriament.

En un dels combats darrers, un oficial anglès s'adonà de que en mig d'un foc terrible, dos soldats, dins d'una trinxera, se posaren a disputar violentament. L'oficial hi acudí.

—Què és això?—els preguntà.—Perquè us baralleu?

Avergonyits, els soldats contestaren: —Estavem discutint si en Carpentier és o no és el millor boxejador del món.

Segons conta *Le Matin*, el general alemany Von Haeseid, al començar la guerra va dir davant d'una colla d'oficials:

—Faig una aposta!... El dia 6 de setembre dinaré a París. Si no hi puc dinar aqueix dia, serà que'l nostre exèrcit no val res, i en aquest cas me pegaré un tret al cervell davant de l'enemic.

I *Le Matin* diu: «Estem a 7, mon general. El dinar és a taula. No més hi falta un plat: el cervell!»

Hansi és el pseudònim d'un famós dibuixant alsacià. El seu esperit hostil als opressors de la seva terra, se manifestava en les caricatures punxants que publicava en el setmanari *Dur Elsass*. Sovint posava en caricatura als militars germànics. Això li havia valgut l'odi ferotge d'aquests i algunes condemnes de multa i presó.

Poc abans de declarar-se la guerra, Hansi va ésser sotmès als tribunals militars per una de les seves caricatures. Segur de que

li posarien una pena greu, se decidí a fugir d'Alsàcia i entrà a França.

Un cop obertes les hostilitats, Hansi se alistà en les files franceses com intèrpret de alemany. Un dia el cridaren per a prestar els seus serveis en l'interrogació d'un oficial prussià presoner. Quan Hansi va veure'l no pogué dissimular un moviment de sorpresa.

Aquell oficial era un dels que havien format part del Consell de guerra que va jutjar-lo.

El dibuixant alsacià quedava ben venjat.

La neutralitat

des del punt de vista obrer

Les més fortes columnes de l'ideari socialista estan caient. Cauen en aquests dies de furia guerrera. La trepidació de l'artilleria les esquerdà i trenca.

Però, al dir això, no volem referir-nos a l'abandó de les doctrines pacifistes i antinacionalistes per part de les masses proletàries. Volem referir-nos a un altre aspecte de la qüestió que fins avui no ha sigut tractat per ningú, que nosaltres sapiguem. Aquest aspecte és el de la neutralitat des del punt de vista obrer.

Al nostre entendre, els socialistes que defensem, com a sistema, la neutralitat de determinades nacions davant de la lluita europea, cauen en una enorme contradicció, nequen un dels principis fonamentals del moviment obrer: la solidaritat supra-nacional, o sigui el veritable internacionalisme. Els socialistes espanyols, italians, portuguesos, que, mentre una gran part d'Europa està encesa per una guerra de transcendència immensa per a l'humanitat, prediquen la quietut, la neutralitat, l'inhibició, no són socia-

listes per més que ells se pensin ésser-ho. L'abstencionisme és, evidentment, tot el contrari del socialisme.

«Som pacifistes!», diràn alguns. Aquí no hi cab l'excusa fàcil del pacifisme. El mot pacifisme no té cap sentit en moments com el present. El pacifisme ha d'ésser eficaç. La pau ha de regnar a tot arreu per a que realment regni. La petita pau d'Espanya o d'Itàlia, contrastant amb la guerra de les tres quartes parts de l'Europa, és una pau ben mesquina. És una pau per a ús dels nacionalistes i patriotes, en el mal sentit d'aquestes paraules; però que no escau gens als internacionalistes, als qui tenen una gran idea que s'extén per damunt de les fronteres d'Estats i nacions.

El resultat de la guerra actual, és indiferent per a l'esdevenidor dels principis polítics i socials que agiten al món? Ningú s'atrevirà a afirmar-ho. Tothom està convençut del contrari. Segons qui sigui el triomfador, l'evolució històrica pendrà un camí o en pendrà un altre. I essent així, pot concebre's que un socialista digui: «Jo soc italià, o jo soc espanyol», i plegui els braços amb covarda actitud passiva? Ara és l'hora, precisament, de sentir-se supra-nacional i humà.

A. R. i V.

LA GUERRA

Venen notícies de Rússia; en venen d'Àustria, de Serbia, del Japó, de l'Àfrica... Cap d'aquestes noves, per important que sembli, causa impressió al públic. L'instint popular ha comprès que la guerra, la gran guerra, és la que té per escenari la frontera franco-alemanya, i tot lo que no's refereixi a aquest camp d'operacions resulta per a ell, si no indiferent, molt secundari.

Això explica l'afany amb que avui devora's telegrames que, més embrollats que mai, arriben del Nord-Est de França, on el gros dels dos exèrcits estan combatent amb furia mai vista, sembrant la ruïna i la mort en una comarca ahir pròspera i riallera.

Allí està el monstruós nus gordià d'aquesta

guerra inúcia, i allí és on convergeixen les mirades del món que, desentenen-se de tot lo que pugui succeir al Danubi, als Cárpat i a la Prússia oriental, pregunta solament: Què passa a França?

Dia 18 de setembre

Terminada la batalla del Marne i després d'uns breus dies de descans i de rectificació de posicions, ha començat, per natural successió dels fets, una altra batalla que promet ésser tan o més terrible que aquella. La nova topada dels dos exèrcits, que fa ja tres dies que dura, té lloc entre l'Aisne i el Moça, i en ella els alemanys, que per cert estan molt ben fortificats, ocupen una línia tan pròxima a la frontera que sols veient-la sobre'l mapa's comprèn tota l'extensió de la seva reculada en les adverses jornades del Marne.

—L'acostumat parte del Govern francès no conté, avui, més que aquestes paraules: «La situació no ha canviat».

Dia 19

Tornen a volar per damunt de París tres aeroplans alemanys.

—Continua la batalla de l'Aisne. Invasors i aliats lluiten amb extraordinària violència, caient els morts a milers, abatuts per les granades de l'artilleria que no para de disparar. L'ansietat que regna a França és enorme.

—*La Tribuna*, de Roma, afirma que'ls russos tenen avui sobre les armes sis mil·lions d'homes i en situació de reserva quatre mil·lions més.

—L'exèrcit alemany que lluita en la conca de l'Aisne ha rebut un reforç de 50.000 homes. Els francesos han sigut també reforçats amb grans contingents sortits de París.

—El *Times* declara que si s'ha de creure als anglesos, la pau no's firmarà fins que la cavalleria dels aliats s'hagi passejat pels carrers de Berlín.

—A la Prússia oriental, els russos, que havien passat uns dies inactius, tornen a pendre l'ofensiva.

Dia 20

A Àustria-Hungria s'ha dictat una disposició cridant a les files a tots els homes, qualsevolga que sigui la seva edat, que estiguin en estat de empunyar una arma.

—Segueix la gran batalla de l'Aisne, amb re-

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

L'evacuació

El deshauci

sultats, per ara, desconeguts. Segons el conductor pel qual les notícies arriben, l'èxit s'inclina als invasors o als aliats. Lo que sembla estar fora de dubte és que la lluita és violentíssima i la mortaldat, per les dugues bandes, espantosa.

—Ha sigut bombardejat Reims, especialment la seva catedral, hermosa mostra de l'art gòtic, que ha quedat totalment destruïda.

—El generalíssim rus ha enviat al Zar un informe on, com a resum de les operacions realitzades a la frontera de Galitzia, li diu que ha causat als austríacs 250.000 baixes, que ls ha fet 100.000 presoners i que ls ha pres 430 canons.

Dia 21

Tractant de justificar la destrucció de la catedral de Reims, els alemanys han publicat un document en el qual manifesten que «varen veure's obligats a bombardejar-la perquè ls francesos havien col·locat a les torres alguns canons que ls causaven moltes baixes.»

El Govern francès ho nega rodonament i protesta contra l'atentat.

—Continúa, ardenta i amb les mateixes alternatives que ls dies anteriors, la batalla de l'Aisne.

—Els diaris francesos arribats avui desmenteixen, per fi, oficialment, la novela de les tropes russes desembarcades en un port del canal de la Manxa. Ni a França ni a Bèlgica hi ha ni un sol soldat rus.

Dia 22

Telegrafia de Nisch que un exèrcit de 250 mil austríacs ha sigut derrotat per les tropes serbies.

—De la batalla de l'Aisne, començada avui fa set dies, únicament se'n sab que va desenrotllant-se en tota la línia, que hi ha hagut terribles atacs a la baioneta i que l'artilleria hi desempenya un paper espantosament important.

Notícies de qual fonament no és possible respondre, parlen de que la línia francesa ha sigut trencada per les forces del centre alemany. Altres notícies, les darreres rebudes, asseguren que ls francesos han conseguit un notable avenç.

Dia 23

Res hi ha que confirmi o desmenteixi els rumors circulats ahir. La desorientació és completa.

—Ha obtingut excelent resultat l'emprestitt alemany per als gastos de la guerra. De Berlín

comuniquen que s'han suscrit més de 4.000 mil·lions de marks. Lo qual vol dir que hi ha guerra per a dies, perquè, mentres hi hagi diners per a fer-la...

REPICS

LEGIM: «Burdeos, 19. — La evacuación de Luneville por los alemanes es un hecho positivo perfectamente confirmado.

Antes de evacuar la población, las tropas alemanas incendiaron el Ayuntamiento y unas 80 casas.»

Coincidencia; també foren 80 cases les incendiades pels carlins, a Tortellà, l'agost de 1873, i moltes més les que aterren a Ripoll durant la guerra grossa.

Lovaina-Ripoll; Luneville-Tortellà.

Ara entenem el perquè de l'entusiasme que senten els súbdits del coronel rus, D. Jaume de Borbón, per les tropes alemanyes!

La que sent un mal mestre per un bon deixeble.

Doncs, i la neutralitat?

Benedicte XV ha protestat indignat de la destrucció de la catedral de Reims.

Serà bona que fins el Sant Pare, quinta essència del pacifisme, se'n mostrés bel·ligerant! Tots, tots, menys en Dato!

Nostre benvolgut amic el concejal don Enric Millán ha tingut l'amabilitat d'enviar-nos bonos d'arroç, de pa i de bè perquè ls repartim entre famílies necessitades, amb motiu de la festivitat de la Mercè, antiga patrona de Barcelona.

Li agraïm en nom dels pobres l'envió.

Mossèn Alcover, aquell capellà que'n volia revolucionar l'ortografia, publica articles a favor dels alemanys desde'l seu periodiquet titulat *L'Aurora*.

Què'n deu haver dit ara, l'il·lustre mallorquí, de la formidable *guillada* dels teutons?... Una maniobra tàctica?

Lo que pot fer, quan tots els braus destructors de Lovaina i de Reims siguin acorralats a casa seva, és canviar el títol del periodiquet. En

comptes de *L'Aurora*, posi-li *El Cap-vespre*. I vagi-se'n a dormir.

S'han celebrat els Jocs Florals organitzats per la «Defensa Social» de la Bonanova.

Com de costum, els presidí el senyor rector. Com de costum, la flor natural fou entregada a la Verge.

I, com de costum, les poesies premiades feien olor de ciri de monument.

Una nota espantosa del teatre de la guerra corresponent —puntualitzem-ho bé— al cantó austro-rus de l'escenari.

«En la batalla de Radom — diu el corresponent d'un periòdic — un cosaco capturó a los austríacs, el solo, tres oficiales, diez y nueve soldados y treinta y dos caballos.»

De canó d'artilleria, el cronista no diu que'l rus en capturés cap, i de *dreadnought*, tampoc. Vaia, vaia, vaia!...

La força dels cosacs és gran, incomparable, portentosa; però, no creus, lector, que encara ho és més la barra del qui ha escrit aquestes coses?

El Kaiser ha hagut de cridar a l'ordre a les senyoretetes alemanyes, perquè s'excedeixen en compliments, amabilitats i obsequis als presoners francesos.

Se diu que, entre altres requisits, els ofereixen constantment flors i carametllos.

Això, que sembla una notícia insignificant, és tot un ardit de guerra.

Es, senzillament, una trampa per a veure si tots els francesos se deixen fer presoners.

Actualment hi ha, a Barcelona, una important vaga de fadrins barbers.

Es mala ocasió. No crec pas que guanyin el piet els simpàtics rapa-barbes.

Perquè, amb això de la crisi que hi ha a tot arreu, li vé molt bé a la gent *deixar-se el ral* una temporadeta.

El parroquià entra a la barberia i, al veure que no despaxen, ni s'indigna ni protesta. Senzillament exclama:

—Demà m'afeitaras!

Alguns elements intel·lectuals volen demanar que'l pròxim Congrés Internacional de la Pau se celebri a Barcelona.

Van massa depressa aquests senyors. Abans de la pau, lo primer que han de demanar és que no'n arribi la guerra.

Prensa teutònica. El setmanari *Alrededor del Mundo* creu que els alemanys tenen raó i que guanyaran.

L'apreciable colega deu tenir la majoria de subscriptors afiliats al partit d'en Jaumet, i té por de perdre la parroquia.

I éssent així fa molt mal fet de conservar el títol de *Alrededor del Mundo*.

Li escauria millor *Alrededor de la Peseta*.

L'expresident de Mèxic, general Huerta, ha decidit ficar la seva residència a Barcelona, en una de les barriades extremes.

Aon?... A San Gervasio, o a *Huerta*?

Amb el laudable propòsit de favorir el cultiu de les terres, en algunes regions d'Espanya, lamentablement abandonades, el Govern ha repartit gratuïtament, als pagesos que ho sollicitin, llevors de totes menes per a la sembra.

Trobem encertadíssim el pensament i creiem que, quan més aviat millor, convé portar-lo a la pràctica.

Però, després d'aplaudir-lo, recomenem també al Govern que abans de repartir les llevors, miri bé a qui les dona.

Perquè, amb la classe de gent que corre per aquí i la frescura que gasta el caciquisme podria succeir molí bé que hi hagués franquill que demanés —per exemple— un sac de mongetes per sembrar-les.

I lo que realment fés sigüés tirar-ne cada dia uns quants grapat a l'olla.

I amb aquesta petita combinació, succeís que l'home té mongetes de franc per a sopar, per tota la temporada.

I en lloc de fomentar-se l'agricultura, resultessin fomentades les sangoneres de la nació.

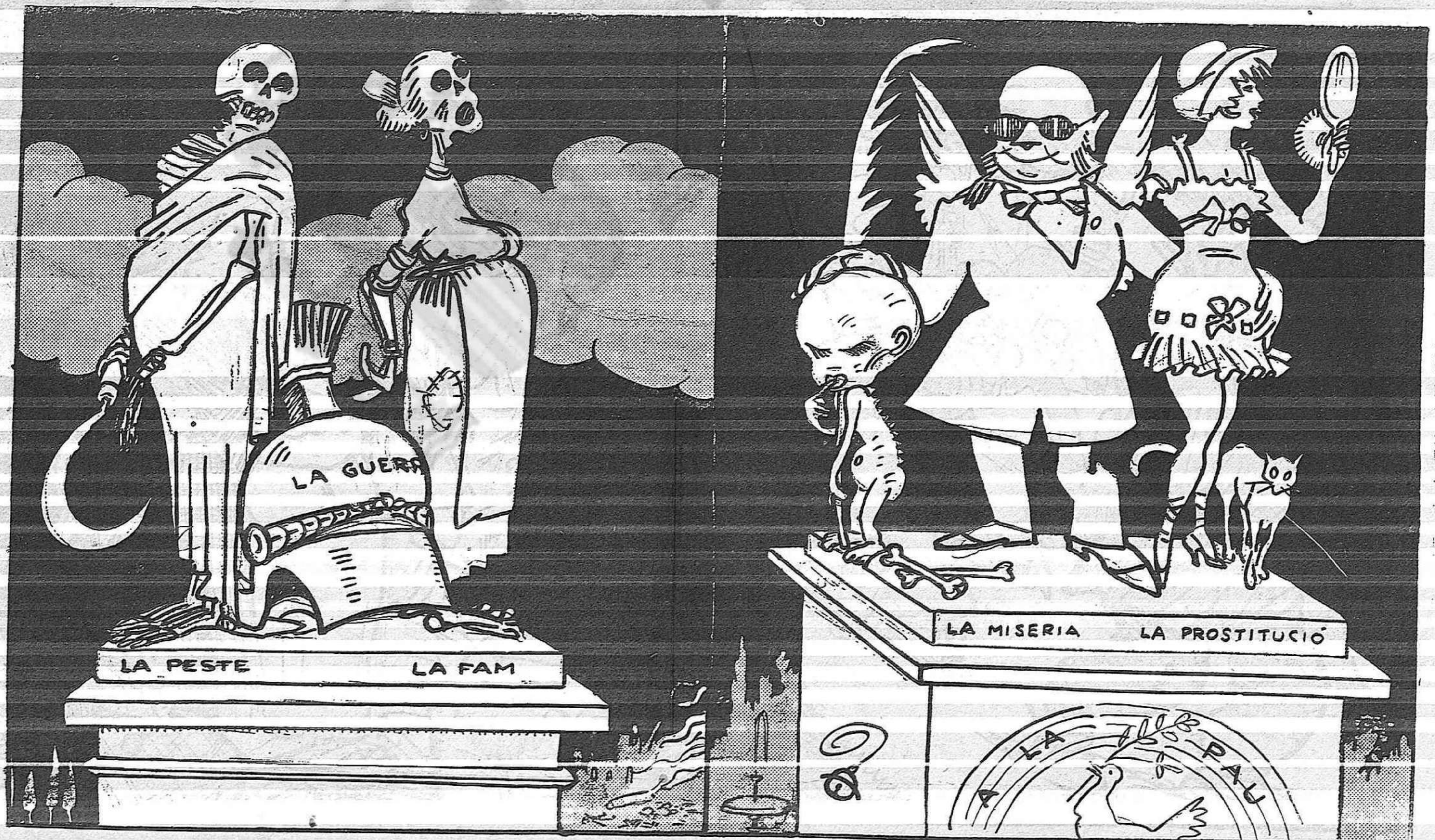
El senyor ministre d'Hisenda ha confessat que va una mica curt de quartos, afegint que, quan les Corts s'obrin, hauràn de mirar de buscar-ne en un cantó o altre, perquè lo que és ell, no més ne té per a arribar a fins d'any.

All... En té per a arribar a fins d'any... i encara es queixa!...

Quants són els espanyols que poden dir-ho així?...

Imprenta LA CAMPANA I L'ESQUELLA.—Olm., 8.

ELS HORRORS DE LA GUERRA I ELS DE LA PAU

Les companyes de la Guerra

Les companyes de la Pau